wtorek, 01.10.2024

Remont generalny

Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja jest pierwszą parafią w historii Płocka. W 1356 r. został ufundowany i konsekrowany kościół parafialny. W 2006 r. świątynia obchodziła jubileusz 650-lecia swego istnienia. Podejmując w sierpniu 2008 r. posługę w płockiej farze, zrobiłem wstępne rozeznanie stanu kościoła. Okazało się, że potrzebny jest generalny remont fary.

1. Starania parafii o dofinansowanie remontu fary

W czerwcu 2009 r., Parafia złożyła wniosek pt. „Rewitalizacja Zespołu Zabytkowego Fara w Płocku wraz z otoczeniem – etap I" o dotację z funduszy unijnych, przeznaczonych na rewitalizację zabytków, tj. na remont naszej zabytkowej, ponad 650-letniej fary.
W pierwszej ocenie nasz wniosek przeszedł pomyślnie etap oceny formalnej i merytorycznej, plasując się na 23 pozycji. Jednak z powodu braku środków finansowych, nie został przyjęty do dofinansowania. Dofinansowanie otrzymało tylko pierwszych 21 wniosków.
W dniu 8 października 2010 r. Parafia odwołała się od powyższej decyzji i złożyła protest do Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych.
Procedura związaną z odwołaniem się Parafii od pierwotnej, negatywnej decyzji oraz ponowna ocena wniosku zakończyła się w marcu 2013 r.
Przed Wielkanocą, w dniu 29 marca 2013 r., została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pt.: „Rewitalizacja Zespołu Zabytkowego FARA w Płocku wraz z otoczeniem – etap I", współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Priorytetu V „Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu", Działania 5.2 „Rewitalizacja miast" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Umowę podpisali: Pan Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego i ks. Wiesław Gutowski, Proboszcz Parafii.
Uzyskana dotacja z budżetu Unii Europejskiej w kwocie nieprzekraczającej 3.727.930 zł, stanowi nie

więcej niż 83,94% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowanych Projektu. Resztę należności w wysokości 712 870,00 zł, jako wymagany udział własny musi pokryć Parafia. Koszt całego remontu, objętego wnioskiem, wyniósł około 4.650.000 zł. Do tego trzeba doliczyć inne koszty, jak np.: postawienie namiotu, nowe nagłośnienie, system multimedialny i inne koszty. Tak, więc cały remont kosztował ponad 4.800.000 zł.

Przez 4 lata (w latach 2009 – 2013) Parafia przygotowała potrzebne projekty i inne dokumenty oraz uzyskała stosowne pozwolenia konserwatorskie i budowlane.

1. Prace remontowe wykonane przed otrzymaniem dotacji

W ramach zaplanowanego remontu, którego dotyczył w/w Projekt, jeszcze przed podpisaniem wniosku o dotację, przez 4 lata zostały wykonane następujące prace:

1. Wstępne rozeznanie stanu murów fary pokazało, że konieczne są szczegółowe specjalistyczne badania stanu zasolenia i zawilgocenia murów. Przeprowadzone w 2009 r. badania wykazały, że w części ścian zewnętrznych występuje kapilarne podciąganie wody z gruntu, pomimo że wcześniejsze badania geotechniczne nie wykazały występowania zwierciadła wody gruntowej do głębokości 6 m. Nie było też śladów zawilgocenia odkrytych kilka lat temu krypt, które znajdują się pod prezbiterium. Zawilgocenie ścian od strony wewnętrznej oraz dolnych partii ścian do wysokości 4,5 m od strony zewnętrznej spowodowane było silnym porażeniem przez sole chłonące higroskopijne znaczne ilości wody z powietrza.
   Zrobione po raz pierwszy w historii fary rozpoznanie badawcze pozwoliło na użycie odpowiednich metod i środków w dalszych pracach.
   Badania stanu zasolenia i zawilgocenia murów przeprowadził dr inż. Krzysztof Kamiński z Politechniki Warszawskiej. Więcej szczegółów w tekście dra Krzysztofa Kamińskiego.

2. W listopadzie i grudniu 2009 r. zostały wykonane badania konserwatorskie ścian fary na obecność polichromii. Celem tych prac było ustalenie charakteru i zakresu przemalowań polichromii autorstwa Władysława Drapiewskiego w nawie głównej kościoła i na ścianach oraz w zakrystii i na kapitularzu. Badano też, czy pod XX wieczną polichromią występuje inna dekoracja malarska, jaki jest jej charakter oraz stan zachowania. Badania przeprowadziła firma

Monument Service Pana Marcina Kozarzewskiego.
W wyniku tych badań będą opracowane wytyczne konserwatorskie dla przebadanych powierzchni. Za sfinansowanie tych badań na obecność polichromii, składamy podziękowanie Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków w Płocku.

3. W latach 2009 – 2013 wymieniono wszystkie tynki zewnętrzne i pomalowano 2 elewacje: północną i wschodnią.

Remont elewacji Fary rozpoczęliśmy w sierpniu 2009 r. od najbardziej zniszczonych 2 elewacji: zachodniej (od strony Wisły) i północnej (od strony plebanii). Na remont elewacji otrzymaliśmy dotację z Mazowieckiego Urzędu Marszałkowskiego, która pokryła niecałe 1/3 kosztów wykonanego w 2009 r. remontu elewacji oraz kosztów badań zasolenia i zawilgocenia murów i innych wydatków.
Najpierw zostały zdjęte stare tynki. Po zdjęciu tynków zostały przeprowadzone ratunkowe badania architektoniczne elewacji fary. Badania wykonał prof. Robert Kunkel z Politechniki Warszawskiej.
Następnie zostały założone nowe specjalistyczne tynki firmy Kerakoll. Tynki te nie tylko chronią zasolone ściany przed uszkodzeniami, które powoduje krystalizacja soli, ale mają właściwości, przy obustronnym wykonaniu, do zatrzymania napływu wód z gruntu.
W czasie tynkowania zostały wyeksponowane pewne, zakryte przez tynk, elementy budowy fary.
Na elewacji północnej od strony dzwonnicy widać płaską płycinę – jest to okno dawnego prezbiterium, pochodzi XVI w z czasów przebudowy fary pod kierunkiem Jana Baptysty Wenecjanina. Grubszym tynkiem zaznaczono miejsce dawnej zakrystii.
Na elewacji północnej od strony wejścia do zakrystii:

- Odsłonięto w górnej części ściany zachowany fryz ząbkowy.
- Niżej pod oknami odsłonięto wgłębiony fryz pasowy.
- Grubszym tynkiem zaznaczono obok wejścia do zakrystii miejsce skarpy (przypory).
- Nad wejściem do zakrystii pokazano okno gotyckie z XIV w.
- Na lewo od wejścia do zakrystii, wgłębieniem pokazano arkadę wejścia do kaplicy.

Na elewacji zachodniej od strony Wisły:

- Odmurowano 2 ostrołukowe okna gotyckie z XIV w.
- Uskokiem tynku na środku szczytu zaznaczono arkadę środkową – okno, które łączyło kościół z istniejącą kiedyś kruchtą.
- Grubszym tynkiem zaznaczono miejsca 2 skarp.
- Pod oknami odsłonięto wgłębiony fryz pasowy.
- Odsłonięto w skarpie wnękę. Była to kiedyś najprawdopodobniej tzw. latarnia zmarłych, gdzie stawiano lampki – świece dla zmarłych.

Odkryty w 2006 r. na elewacji zachodniej portal (czyli istniejące pierwotnie wejście do Fary) został zabezpieczony i osłonięty płytą. Chcemy go w możliwie najbliższym czasie poddać konserwacji i odtworzyć jego pierwotny kształt.

Być może kiedyś będzie także możliwa rekonstrukcja szczytu fary od strony Wisły. Z jednej strony byłoby to w części przywrócenie pierwotnego wyglądu Fary, a jednocześnie uatrakcyjniłoby panoramę Płocka od strony Wisły.

Przeprowadzone ratunkowe badania architektoniczne elewacji fary, wykonane po zdjęciu tynków, i odsłonięty szczyt fary, wykluczyły pojawiające się czasem informacje, jakoby część fary kiedyś osunęła się do Wisły. Obecna ściana zachodnia jest pierwotną ścianą frontową fary. Od strony Wisły stała tylko niewielka, choć wysoka kruchta. Na zachodniej ścianie fary nie znaleziono też śladów dwóch wież, które miały górować nad naszym grodem.

W lipcu 2010 r. rozpoczął się remont elewacji wschodniej, czyli wejściowej fary.

Obecna ściana frontowa, to dawne wielobocznie zamknięte i oskarpowane prezbiterium. Bowiem od czasu powstania fary, przez około 400 lat, z tej strony stał ołtarz główny i było prezbiterium. Natomiast wejście główne do fary było od strony Wisły, a wejścia boczne były od ul. Piekarskiej i od strony plebani.

Remont elewacji rozpoczął się od zdjęcia starych tynków. Po ich zdjęciu zostały przeprowadzone ratunkowe badania architektoniczne elewacji fary. Ujawniły one ślady pierwotnych okien późnogotyckich na wszystkich pięciu ścianach wieloboku. Odsłonięto w formie wnęk dwa ostrołukowe okna oraz pokazano kształty dwóch pozostałych okien w formie wgłębienia w tynku.

Całkowite ich odkrycie nie było możliwe ze względu na istniejące tam okna barokowe. Zachowano także, odsłonięte w czasie zdejmowania tynku, wałkowe narożniki skarp.
W czasie remontu elewacji zostały także skute i wykonane nowe wszystkie gzymsy i założone nowe miedziane obróbki blacharskie.

4. Po przeglądzie rynien i kilku drobnych naprawach okazało się, że w bardzo złym stanie jest pas podrynnowy i rynny wzdłuż całego kościoła.Powodowało to niewielkie, ale za to liczne zacieki wzdłuż całego muru kościoła. Wykonanie naprawy pasa podrynnowego stało się więc najważniejsze i najpilniejsze.
   W październiku 2010 r. rozpoczęliśmy naprawę pasa podrynnowego wzdłuż całego kościoła. Został założony nowy pas z blachy miedzianej oraz nowe miedziane rynny. Tam, gdzie była taka potrzeba, zostały też wymienione deski lub inne elementy drewniane. Prace zakończyliśmy w listopadzie.
   W czerwcu 2010 r. naprawiono i wzmocniono konstrukcję wewnątrz dzwonnicy.

5. Pod koniec czerwca 2011 r. rozpoczął się remont elewacji południowej fary, od strony ul. Piekarskiej.

Po ich zdjęciu starych tynków zostały przeprowadzone ratunkowe badania architektoniczne elewacji. Profesor Robert Kunkel stwierdził, że po odsłonięciu w całości trzech przęseł zachodnich (korpus kościoła kazimierzowskiego) nie ujawniono reliktów starszych niż 1 połowa XVIII w. Zatem należy przyjąć, że zgodnie z przypuszczeniami opartymi na analizie wątków wewnątrz kościoła, ta partia ściany została w całości przemurowana podczas przebudowy w 1połowie XVIII w.
W części dolnej trzech przęseł wschodnich ujawniono zarys ostrołukowego portalu w przęśle 4 (od zachodu), który stanowił wejście do kościoła i półkolistej arkady w przęśle 6, która prowadziła do kaplicy św. Walentego. Po dokonaniu odkrywek przy ościeżach tych otworów, odsłonięto je na głębokość około 15 cm. Między przęsłami widoczne są ślady skutych w 1 połowie XVIII wieku skarp, do których dostawione były ściany kaplic.
W części górnej trzech przęseł wschodnich, w czwartym i szóstym przęśle od zachodu, ujawniły się dwa okna, pochodzące z czasów rozbudowy fary przez Jana Baptystę Wenecjanina w roku 1540, a

zamurowane podczas przebudowy w 1 połowie XVIII w.
W czasie prac ujawnił się także narożnik południowo/wschodni korpusu kościoła kazimierzowskiego i niewielki fragment fryzu ceglanego, pochodzący z pierwotnego kościoła. Wszystkie ujawnione części starszych reliktów, w tym okien i skarp, zostały pokazane przez zróżnicowanie grubości tynku.
Po przeprowadzeniu badań architektonicznych, zostały założone nowe specjalistyczne tynki firmy Kerakoll.
Tynki te nie tylko chronią zasolone ściany przed uszkodzeniami, które powoduje krystalizacja soli, ale mają właściwości, przy obustronnym wykonaniu, do zatrzymania napływu wód z gruntu.
W czasie remontu elewacji zostały także skute i wykonane nowe wszystkie gzymsy i założone nowe miedziane obróbki blacharskie.

6. Na przełomie kwietnia i maja 2011 r., przy użyciu georadaru, zostały wykonane badawcze prace archeologiczne posadzki fary i tego, co może znajdować się pod posadzką w Farze. Badania prowadziła Firma Prospekcja Pana Artura Troncika.

Badania wykazały, że pod posadzką fary w kilku miejscach istniały kiedyś krypty. Obecnie są jednak zasypane. Niektóre z nich mogą jeszcze mieć częściowo zachowane sklepienia.
Jedynie niezasypana i dobrze zachowana jest krypta pod posadzką w kruchcie. Posiada ceglany strop. Przez odwiert została wprowadzona minikamera i wykonano zdjęcia. Krypta ma wysokości około 140 cm. Na jej dole znajduje się płyta, która może być sarkofagiem. Zejście do krypty, znajdujące się już w nawie głównej jest całe zasypane.
Warto zauważyć, że wcześniej, w czasie remontu prezbiterium zbadano 2 krypty znajdujące się pod prezbiterium.
Na opracowanie i dokumentację czekają wykonane już georadarem badania terenu wokół fary.

7. Jeszcze przed podpisaniem umowy o dofinansowanie remontu, Parafia przygotowała „Projekt budowlany remontu i przebudowy kościoła farnego w Płocku". Projekt wykonała Firma WEKTOR-P Pana dra inż. Andrzeja Kowalskiego. Następnie uzyskano stosowne pozwolenia konserwatorskie i budowlane.

III. Prace remontowe wykonane w ramach otrzymanej dotacji

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie remontu i po procedurze wyłaniania wykonawcy, zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych, w dniu 25 maja 2013 r. została podpisana umowa z wykonawcą, którym została Płocka Firma „KALWIN", Pana Lecha Szulca.

Na początku czerwca 2013 r., na czas remontu generalnego fary, obok kościoła, ustawiono duży namiot (20 m x 10 m), w którym odprawiana była Msza św. i sprawowane inne nabożeństwa do lutego 2014 r.

Na czas remontu, w celu zabezpieczenie przed zniszczeniem i kradzieżą, obrazy i inne elementy wyposażenia z fary zostały przekazane w depozyt do Muzeum Diecezjalne im. bł. abpa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Płocku oraz do Parafii św. Jadwigi Królowej w Płocku.

Na początku czerwca 2013 r. rozpoczęły się prace remontowe. W ramach projektu wykonano następujące prace:

1. Pomalowano farbami firmy KEIM 2 elewacje zewnętrzne: południową i zachodnią.
2. Wymieniono całą posadzkę w kościele, z zachowaniem tych płyt, które nadają się do dalszej eksploatacji.
3. Założono nowe centralne ogrzewanie w farze, w zakrystii i na kapitularzu.
4. Doprowadzono z plebanii do kościoła przyłącza miejskiej sieci ciepłowniczej, kanalizacji sanitarnej i wodociągowej.
5. Zbito (do gzymsów na filarach, około 1 m powyżej zawilgocenia ścian) i założono nowe tynki wewnętrzne, a następnie pomalowano farbami firmy KEIM te ściany i filary, gdzie były wymienione tynki.
6. Wymieniono wszystkich okna w kościele, w zakrystii i na kapitularzu.
7. Wymieniono całą instalację elektryczną i dołożono oświetlenie podkreślającego architekturę Fary.
8. Wymieniono część stolarki drzwiowej a pozostałą według projektu poddano renowacji.
9. Wyremontowano pomieszczenia przy zakrystii i w kruchcie.
10. Wykonano schody na chór, strych i na kapitularz.
11. Zrobiono remont podłogi na chórze.

12. Przeprowadzono remont kapitularza (sali nad zakrystią). Zbito stare i założono nowe tynki, wykonano nową podłogę i sufit. Założono centralne ogrzewanie. Zamontowano nowe nagłośnienie i rzutnik multimedialny.
13. Założono nową instalację alarmową, nagłośnieniową, w tym pętlę indukcyjną dla osób słabo słyszących, przeciwpożarową i monitoring.
14. Przeprowadzono remont poddasza: wzmocniono więźbę dachową, wykonano nową żelbetonową murłatę.
15. Przeprowadzono remont konstrukcji sygnaturki na Farze, wzmocniono konstrukcję i wymieniono blachę miedzianą.
16. Został przeprowadzony remont elewacji dzwonnicy, wymieniono tynki na całej powierzchni, odnowiono i uzupełniono sztukaterię oraz pomalowano elewację.

Konferencje

W ramach realizacji Projektu odbyły się 2 konferencje. Pierwsza z nich odbyła się dniu 08 listopada 2013 r. w Płockim Domu Darmstadt. Na konferencji został przedstawiony aktualny stan remontu Fary. Wykłady wygłosiły następujące osoby:

- Ksiądz prof. dr hab. Michał Grzybowski mówił o „*Fazach przebudowy i remontów p?ockiej fary*".
- dr hab. inż. arch. Robert Kunkel przedstawił wyniki „*Bada? architektonicznych zwi?zanych z remontem p?ockiej fary*".
- Pani mgr Zofia Zawadzka, archeolog zaprezentowała „*Wyniki bada? archeologicznych zwi?zanych z nadzorem nad remontem p?ockiej fary*".

Druga konferencja odbyła się dniu 27 września 2014 r. w płockiej farze na kapitularzu, a więc w miejscu spotkań Kapituły Kolegiackiej Płockiej. Konferencja nosiła tytuł: „Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość fary". Na konferencji podsumowano remont Fary. Wykłady wygłosiły następujące osoby:

- O przeszłości fary, na temat: „*Z dziejów Kolegiaty ?w. Micha?a i ?w. Bart?omieja*" – mówił ks. prof. dr hab. Michał Grzybowski.
- O teraźniejszości fary mówiły cztery osoby:

- O tym, dlaczego podjęliśmy remont, o badaniach, które ukazały „*Stan techniczny ko?cio?a farnego w P?ocku przed rozpocz?ciem prac remontowych*"– mówił dr Krzysztof Kamiński, Politechnika Płocka. Pan Krzysztof Kamiński wspierał remont fary od samego początku w bardzo wielu aspektach, służył radą i pomocą.
- „*Rewitalizacja fary – podj?te i wykonane prace remontowe w bran?y budowlanej, sanitarnej i elektrycznej*" – omówiła inż. Grażyna Kępczyńska, która pełniła funkcję inspektora nadzoru inwestorskiego nad realizowanym zadaniem. Przy tej okazji dziękuję wszystkim, którzy wraz z Panią inżynier tę funkcję podejmowali i ją wspierali.
- O aspektach prawnych i finansach "*Rewitalizacja Zespo?u Zabytkowego Fara w P?ocku wraz z otoczeniem – etap I*", mówiła mgr Agata Rakowska.
- Prace remontowe podsumował ks. Wiesław Gutowski, proboszcz parafii.
- O przyszłości fary mówili:
- W wymiarze remontów i koniecznych do wykonania prac – o „*Problematyce konserwatorskiej o?tarzy i polichromii fary p?ockiej*" – mówił ks. mgr Stefan Cegłowski, Dziekan Dekanatu Płockiego, a kiedy zaczynaliśmy remont, Dyrektor Muzeum Diecezjalnego. Na jego ręce składam, podziękowanie dla Muzeum Diecezjalnego za zdjęcie, profesjonalne zabezpieczenie i przechowanie w czasie remontu wyposażenia zabytkowego fary. Muzeum Diecezjalnemu dziękuje też za dokumentację fotograficzną i za ekspertyzę o stanie naszych zabytków.
- O zamierzeniach duszpasterskich związanych, z farą i kapitularzem mówił ks. proboszcz Wiesław Gutowski.

Obydwie konferencje zostały zorganizowane we współpracy z Partnerami Projektu: Muzeum Diecezjalnym w Płocku i Stowarzyszeniem „Nasza Fara".

Uwagi końcowe

Wszystkie prace związane z remontem fary zostały wykonywane zgodnie z harmonogramem, czasem z wyprzedzeniem.

Było oczywiście kilka problemów, jak chociażby znalezienie kamienia na podsadzkę. Dotychczasowa posadzka kamienna w farze była wykonana z wapienia alandzkiego, miała około 240 lat i pochodziła

z kopalni na wyspie Olandia w Szwecji. Kamieniołomy te były czynne od XIV w. i wyczerpały się na rok przed rozpoczęciem remontu fary. Wiele miesięcy trwały poszukiwania kamienia, który spełniałby wymagania Miejskiego Konserwatora Zabytków. Szukano we wszystkich największych w Polsce, w Europie i na świecie hurtowniach kamienia. Odpowiedni kamień znaleziono pod na jesieni 2013 r. Został zakupiony w kopalni Suund na wyspie Bornholm w Szwecji. Za pomoc w pozyskaniu kamienia na posadzkę dziękujemy Panu Adamowi Pikul z firmy JUMA-Polska. Kiedy już mieliśmy kamień w Polsce, prace z przygotowaniem płyt na posadzkę, zakłócił huragan pod nazwą „Ksawery" – z powodu awarii instalacji elektrycznej nie działał zakład kamieniarki na Pomorzu, który wykonywał płyty na podłogę. W związku z powyższym na Pasterkę i Święta Bożego Narodzenia 2013 r. przeszliśmy z odprawianiem Mszy św. z namiotu do Fary. Ale po Nowym Roku, na krótki czas znów modliliśmy się w namiocie.

Wiele problemów było tez z dostosowaniem obecnych przepisów przeciwpożarowych i wymagań konserwatorskich, np. przy wykonaniu schodów na kapitularz i na chór oraz wykonania nowych drzwi.

Cieszymy się, że te i wiele innych problemów udało się rozwiązać.

Remont zabytkowej XIV-wiecznej fary jest kolejnym po remoncie XIX-wiecznej synagogi w Płocku i remoncie Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego, remontem płockiego zabytku – naszego dziedzictwa kulturowego.

Bez dotacji unijnej wykonanie remontu w takim zakresie w farze, nie byłoby obecnie możliwe. Dlatego Parafia jest wdzięczna za uzyskaną dotację.

Inne prace

Przy remoncie fary, niezależnie od uzyskanej dotacji, Parafia poniosła dodatkowe koszty, których wcześniej nie przewidzieliśmy lub nie planowaliśmy.

Większy był zakres niektórych planowanych wcześniej prac. Planowaliśmy wymienić tynk na dzwonnicy do około 1/3 jej wysokości, a tynk wymieniono na całej dzwonnicy jednocześnie w tej sytuacji zaistniała konieczność przyjęcia nowej technologii tynków firmy Optoliht. Na dzwonnicy oprócz tynków skute zostały w 90 % gzymsy i wykonane od nowa.

Można także wymienić inne nadwykonania:

- Instalacja odgromowa fary i dzwonnicy.
- Instalacja odgromowa kościoła wraz z otokiem wokół obiektu.
- Po wykonaniu odkrywek ścian fundamentowych z cegły wewnątrz kościoła (nie można było przewidzieć na etapie projektu) wystąpiła konieczność techniczna wykonania izolacji o pionowej z membrany wraz ze specjalistycznymi tynkami (zalecenia projektanta dr inż. K. Kamińskiego). Prace te pozwolą na osuszenie ścian fundamentowych.
- Wykonanie izolacji ścian zewnętrznych elewacji północnej i zachodniej w technologii tynków Baumit, pokrycie go preparatem Remers (zabezpieczenie przed wodą odbitą, sniegiem) – niezbędnych i koniecznych do realizacji w celu zakończenia zadania.
- Wykonanie wnęk wewnątrz kościoła nawa boczna północna – zalecenia prof. Roberta Kunkla.
- Podbicie istniejących fundamentów ołtarzy bocznych, wykonanie napraw miejscowych podstaw ołtarzy bocznych wraz z malowaniem.
- Wymiana podłóg drewnianych na emporach ze względu na bardzo zły stan techniczny i uszkodzenia desek przez owady oraz wykonanie prac stolarskich związanych ze schodami i balustradą na chórze.
- Wykonanie dodatkowych prac związanych z kanalizacją sanitarną i siecią centralnego ogrzewania ze względu na kolizję z istniejącym uzbrojeniem terenu(rozbieżność z tyczeniem geodezyjnym z lat siedemdziesiątych).

Takim dodatkowym kosztem było także postawienie, urządzenie i utrzymanie namiotu, gdzie odprawiane były Msze św. i sprawowane inne nabożeństwa w czasie remontu.

Nie planowaliśmy wcześniej wymiany nagłośnienia. Jest nowe nagłośnienie: wewnątrz, dodatkowo na zewnątrz i i na kapitularzu. Warto zwrócić uwagę na to, że wraz nowym sprzętem nagłaśniającym została zainstalowana tzw. pętla indukcyjna. Jest to urządzenie współpracujące z indywidualnymi aparatami słuchowymi. Pętla indukcyjna została zainstalowana dla osób z wadą słuchu oraz słabo słyszących. Nowe aparaty słuchowe posiadają tryb cewki indukcyjnej (przełącznik „T" lub „MT"), umożliwiający odbiór pola elektromagnetycznego generowane przez pętlę indukcyjną. Normalnie słuchawka tylko wzmacnia głos mówiącego bezpośrednio lub przez mikrofon, a to urządzenie wysyła

fale radiowe, które odbiera słuchawka. W zakrystii są do wypożyczenia 4 słuchawki z odpowiednim odbiornikiem.

Wcześniej w kościele był rzutnik do wyświetlenia przeźroczy, a teraz mamy system multimedialny w kościele i na kapitularzu.

VII. Podziękowania

Na zakończenie pragnę podziękować wielu osobom, które pomagały w czasie remontu.

Bardzo serdecznie dziękuję Biskupowi Płockiemu Piotrowi Liberze za to, że wyraził zgodę na remont fary, mając przy tym na uwadze wszelkie konsekwencje tej decyzji. Bardzo serdecznie dziękuję Księdzu Biskupowi za zaufanie.

Realizacja zadania była możliwa przede wszystkim dzięki współfinansowaniu projektu przez Unię Europejską. Ze środków parafialnych projekt byłby realizowany pewnie kilkanaście lat. Projekt był także wsparty dotacją Urzędu Marszałkowskiego. Składam za to serdeczne podziękowanie na ręce Pana Adama Struzik, Marszałka Województwa Mazowieckiego.

Projekt wsparł także Urząd Miasta Płocka, dofinansowując przez 4 lata remont elewacji. Serdecznie za to dziękuję Panu Andrzejowi Nowakowskiemu, Prezydentowi Płocka.

Oczywiście Parafia musiała mieć swój udział własny finansowy, co dla nas jest też bardzo dużym wysiłkiem. Serdecznie dziękuję za wsparciu naszym Parafianom i wielu Sympatykom fary – za wszystkie ofiary i wszelaką pomoc. Także bez tego wsparcia nie byłoby tego remontu.

Za okazaną pomoc dziękuję Partnerom Projektu. Na ręce księdza kan. mgra Andrzeja Milewskiego składam podziękowanie dla Muzeum Diecezjalnego w Płocku. Na ręce Pana Prezesa Piotra Maciejewskiego podziękowanie dla Stowarzyszenia „Nasza Fara”.

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w realizację Projektu. Od samego początku wspierali prace i byli obecni przy remoncie fary Państwo: dr inż. Krzysztof Kamiński, inż. Grażyna Kępczyńska, prof. dr hab. inż. arch. Robert Kunkel i mgr Agata Rakowska. Serdecznie dziękuję za okazana pomoc. Za nadzór i pomoc dziękuję Pani Luizie Siemienik, Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków.

W osobie Pana dra inż. Andrzeja Kowalskiego, którego Firma WEKTOR-P, wraz z zespołem

przygotowali projekt remontu fary, serdecznie dziękuję architektom, projektantom, a szczególnie Panu inż. Jarosławowi Seremetowi, Panu inż. Markowi Hryniewickiemu. Za projekt kolorystyki elewacji fary i dzwonnicy dziękuję Panu Mikołajowi Łakomskiemu.

Za współpracę i pomoc dziękuję osobom, które wykonywały nadzór na pracami remontowymi.

Kompleksowy nadzór inwestorski pełniły Panie mgr inż. Grażyna Kępczyńska i mgr inż. Jolanta Serafin z Ośrodka Rzeczoznawstwa i Innowacji SIMP-EKSPERT.

Nadzór konserwatorski sprawował architekt prof. dr hab. inż. arch. Robert Kunkel.

Nadzór archeologiczny oraz przeprowadzenie niezbędnych prac archeologicznych wykonała Firma Polscy Konserwatorzy Zabytków, Barański i Wspólnicy Sp. K. Pana dr inż. arch. Marka Barańskiego. Za zaangażowanie dziękuję Państwu mgr Zofii Zawadzkiej i Panu mgr Dariusz Kołodziejski.

Pani mgr Dorota Rudzińska sprawowała nadzór konserwatorski nad realizacją robót budowlanych i prac konserwatorskich w zakresie wymiany posadzkiW pierwszym etapie prace przy remoncie fary wykonywała Firma Zakład Ogólnobudowlany Sylwester Węglewski.

Prace na elewacji fary dokończyła Płocka Firma Usługi Elektryczne i Hydrauliczne Remontowo-Budowlane „Kalwin" Lech Szulc. Firma ta była też głównym wykonawcą remontu. Za zaangażowanie dziękuję Panom Leszkowi i Pawłowi Szulc. Dziękuję wszystkim współpracownikom Pana Lecha Szulca. Za pomoc w pracach kamieniarskich dziękuję Panu Wojciechowi Popielskiemu.

Także wielu księży wspierało Parafię w remoncie. Byli wśród nich między innymi: ks. kan. mgr Stefan Cegłowski, ks. inf. Aleksander Pasternakiewicz, ks. kan. mgr Romuald Rudziński, ks. kan. Stanisław Kaźmierczak. Za wsparcie w czasie realizacji Projektu dziękuję Księżom Wikariuszom z Fary. Pomocne okazały się rady i sugestie ks. kan. mgr Ryszarda Dybińskiego, wieloletniego proboszcza fary. W czasie remontu fary swój złoty jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich Ksiądz Kanonik przezywał w namiocie koło fary.

Prace remontowe wsparcie także pracownicy Parafii: siostra Zakrystianka, Panowie Organista i Kościelny.

Dziękuję przedstawicielom mediów za zainteresowanie remontem i informowanie o realizowanym Projekcie.

VIII. Bogu niech będą dzięki

Chociaż czynię to na końcu, to remont nie byłby możliwy dzięki wsparciu z góry, od Pana Boga. Kiedy w 2009 r. rozpocząłem starania o pozyskanie funduszy europejskich na remont Fary, wszystkie swoje zamierzenia i działania łączyłem z modlitwą i zawierzałem Panu Bogu. Od samego początku, od ponad 5 lat w tej intencji modliłem się prawie każdego dnia. Kiedy wniosek Parafii został pozytywnie oceniony pod względem formalnym i materialnym, ale nie została przyznana dotacja, nawet trochę narzekałem na procedury i na urzędników unijnych. Ale ciągle dziękowałem Bogu za Jego Miłość i Dobroć.

Po 4 latach odwołań, wniosek otrzymał aprobatę, Parafia dostała dotację i został przeprowadzony remont generalny fary.

I z tej perspektywy dziękuję dzisiaj Panu Bogu, że nie dostałem dotacji 4 lata wcześniej. Przez cztery lata udało się Parafii zgromadzić udział własny. Nie trzeba było więc zaciągać pożyczki. Także wiele się nauczyłem. Poza tym pracę należało wykonać w krótkim czasie 1 roku, co sprawiło, że remont był sprawny i tańszy.

Dziękuję Bogu za Jego Miłość. Niech Bóg będzie uwielbiony w tym zrealizowanym dziele – remoncie generalnym fary.

Zakończenie

W 2014 r. została wydana książką pt.: „Rewitalizacja Zespołu Zabytkowego Fara w Płocku 2009 – 2014☒ Publikacja ta jest od 2000 r., czwartą w ciągu ostatnich 10 lat publikacją poświęconą płockiej farze. Niech będzie świadectwem dziedzictwa, jakie otrzymaliśmy od poprzednich pokoleń Płocczan i Parafian fary. Niech będzie też znakiem naszej troski o kościół parafialny.

Ks. Wiesław Gutowski
(proboszcz w latach 2008-2021)